Ч. 279. Львів, Середа, дня 12. (25.) грудня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ческо-німецких переговорів.

(X) Ческо-німецкі переговори, до яких тепер роблять приготовленя, мають сим разом більшу вагу, як коли-небудь перед тим, позаяк від висліду і успіху сих переговорів, як ми вже недавно вказували, буде зависима доля ради державної і австрийскої конституциї. Тимто зовсім зрозуміло, що тепер вся увага звернена на сї переговори і що дневникарство пильно записує всї відзиви і голоси про сю справу.

Посол др. Шікер відозвав ся в письмі до одного політичного товариша про парляментарне положенє і задумані ческо-німецкі переговори. Є се обовязок кождого народного заступника, пише сей німецко-поступовий посол, трудити ся над уздоровленєм наших страшно розстроєних відносин. Німецко-поступові посли підуть отже на візванє на конференцию ческо-німецку, однак мусять строго держати ся постанов зеленосьвятної проґрами. При застереженю характеру німецкої мови яко державної мусить дійти до повної угоди. Домаганя Німців є: утворенє виборчих курий з правом вета, національне розмеженє, утворенє статусу німецких урядників, управильненє кореспонденцийної мови між державними а автономічними властями — се є так скромні по думці д-ра Шікера домаганя, і так самі про себе зрозумілі, що правительство повинно ужити всего свого впливу до переведеня національного мира в тій основі.

Орґан всенїмців також займає ся ческо-німецкими переговорами і доказує, що всенїмці, ставувши на основі німецкої проґрами, не можуть взяти участи в переговорах. За те своє становище приймають всенїмці повну одвічальність. Але за те не хотять всенїмці бути одвічальними, щоби »респект перед Німцями здобутий обструкциєю« змарнїв помалу. За те мусїли би сторонництва лївиці приняти повну одвічальність.

З боку вельми близького до управи молодоческого сторонництва подають ческі дневники ось який голос про ческо-німецкі переговори. »Про питанє, що має бути предметом ческо-німецких переговорів, дійшли до прилюдної відомости лише непевні вісти. Після ріжних голосів, мало би бути предметом пересправ заведенє внутрішньої ческої мови урядової, а яко винагорода за те має бути поставлене національне питанє повітів в Чехах. Наколи се дійсно має бути предметом переговорів, то вже нинї можна напевно сказати, що сї переговори не доведуть до нїякого позитивного успіху. Вже-ж ческі заступники нераз отверто заявили, що поновне заведенє ческої мови у внутрішнім урядованю не може бути предметом якихнебудь пересправ і не може бути предметом, за який мала би бути дана яка-небудь винагорода, а всеж національне розмеженє є безглядно виключене з ческого боку. Наколи Німцї вижидають за ческу мову у внутрішнім урядованю признаня німецкої язикової области, то по сїчневих переговорах не можна сподївати ся нїякого успіху«.

Поставивши сї відзиви з одного і другого табору побіч себе, бачимо, що основа до мирних переговорів вельми хитка і крупа, а всеж таки, хоч які трудности нагромадили ся, правительство робить ще останню пробу. На случай невдачі сеї проби заповів уже др. Кербер завішенє конституциї. Правда, що завішенє конституциї може, замість сподїваного правительством спасеня держави, накликати ще більше лихо як бездїйність ради державної, але в Австриї нераз вже велике лихо поборювали ще більшим і небезпечнїйшим лихом. Невдоволені теперішним станом кличуть: не може вже бути гірше як тепер! нарід перетерпів стілько, то перетерпить і більше! Певно, що нарід не загине, але терпить, а сей не є приятелем на оду, що з байдужностю похваляє політику, яка наводить дальші на нарід терпіня. Але що й ті, які так говорять, не так спокійно глядять в будуччину, доказом сего їх мовчанє на погрози міністра-президента. Перше могли обидва табори думати, що як розібють ся переговори, тодї будуть иньші, а тепер обидвом сторонам грозить небезпечність, що будуть роззброєні і на непроглядний час буде їм відобрана спроможність постанавляти про власну національну долю. Се повинно би бути понукою до порозуміня сильнїйшою як доси. Коли отже сторонництва будуть стояти перед цїлою грозою наслїдків, які мало би розбитє переговорів, тодї певно

---

8)

ДЖЕРОЛЯМО РОВЕТТА.

НІКЧЕМНІ ТИРАНИ.

З італїйської мови переклав
Данило Зарічний.

Коли лише ся Аґнешка, »що її пані держала на силу«, ставала перед панею, то сейчас затикала уста рукою, мимо того була для неї мукою і відбирала вкус. Говорила і впевняла, що Аґнешка принесла до її хати зною, і судьба вже так хотїла, що годї було найти иньшої няньки. Вже ходила розчіхрана, немита, бо думала, що тепер Аґнешка збавила би її всього волося. Одного дня така вже була люта, що аж говорити не могла, і та з жалю аж розплакала ся перед овочаркою. Подумайте! через »сю нужду« прийде ся менї черед часом зійти зі сьвіта та вічно сварила ся з ґрафом Вячеславом!

»Як я кричу, він не ласкавий відізвати ся і словечком, через я се тільки все лиха! а він нї!«

Густо часто мій чоловік і служниця однаково лихі на мене.

Відтак Розалїя, що дивила ся на матїр, як вона знущала ся над дївчиною, вже самим інстинктом наслїдуваня і собі так робила. Глумила ся з неї і чинила її всїлякі пакости; всьо складала на няньку, а що більше навіть видумувала та лаяла тими самими словами, які чула від матери. А як мати хотїла почванити ся второпностю своєї донечки перед овочаркою, або перед професорами, як були в каварнї европейскій, питала її з насьмішкою:

— Яка няня?

— Паскудна гава! — відповідала Розалїя, удаючи переполохану.

— Мої тисячі! моє серденько! зачала тодї верещати ґрафиня, цїлуючи донечку та тиснучи сильно до грудий з великих любощів, а се кінчило ся тим, що мала або розплакала ся, або кричала, наскучивши собі її обіймів, а нераз навіть влїзло її в око волосє материне, тверде як щетина, що звисало зі всїх сторін по раменах.

Сї предовгі години в каварнї були Аґнешцї чистим пеклом. Не знала, як стояти, як рушити ся, куда дивити ся, що відповідати професорам, які її запитували, все неволена поглядом і гнївним напоминанєм панї, тому все була наполохана і добре уважала, бо часто не понимала бесїди, тому що не говорили все тої самої. Стояла так мовчаливо і трівожно, з заплаканими очима, червеними і попухлими, з безустанного плачу. Лише на півсоннім обличю ґрафа Вячеслава доглянула вона нераз ласкавий погляд співчутя! та за се була вдячна панови ґрафови, навіть за таке боязливе і безхосенне милосердє: і тодї жалувала його дуже у свойому серцю, як панї за се його лаяла.

Конець-кінцем добрий муж не міг нїчого вдїяти зі сею лихою бабою!...

Раз якось відважив ся лише зганити Розалїю, що занадто торгала волосє Аґнешки: »Дай спокій, не муч її бодай ще і ти!« Але ґрафиня погрозила йому за сей додаток, і він мусїв впевнити, що се »ще і ти« сказав лиш так собі!...

Панї наказала Аґнешцї »гамувати ся трохи«, а чоловікови »не виступати занадто в оборонї служби«, заявляючи, що вона тепер скучає, а »ґраф Славко« не повинен забувати, що без неї був би лишив ся вічно вчити азбуки в народній школї.

Цїлий день і цїлий вечер трівала та довга буря, переставала лише в каварни, шалїла відтак через цїлу дорогу, з поворотом до хати та кінчила ся, як панї клала ся до ліжка спати і нянька здоровила її на добраніч.

Серед сього гавканя Аґнешка входила до своєї кімнатки та ценкала зубами на студенім сїннику та і тут ще чула голос ґрафинї, як лаяла свойого чоловіка.

Тодї бідна дївчина проливала мовчки гіркі сльози і взивала Пречисту Діву, аби помогла її вдоволити паню і аби ґраф ізза неї не дізнавав від панї наруг. Молила ся скулена під дряхлим рядном, придушуючи в собі кашель, аби не будити паньства зі сну; нераз змучена та струджена, ледви здрімнувши, мусїла вставати напів сонна, бо почула клик ґрафинї... А як зачинало зоріти, Аґнешка вже ставала і в темній кухнї чорнила черевики, при бликаню коптячого смоляка, що вже допалював ся до кінця. Зирнула очима у вікно і уснула, бо благословило ся на сьвіт...

(Дальше буде).

призадумають ся, чи порадно було би кинути смолоскип на крівлю хати, в якій самі живуть. Вже-ж і минувша осінна сесия показала, що скоро гроза завішеня конституциї станула перед очима, тоді обидві сторони завагали ся прикладати руки до вибуху.

Причинки до історії сецесиї
русько-української молодїжи із львівского університету.

(Зібрав *Василь Калинин*).

(Дальше).

VIII. З початком шкільного року 1901/2 прийшов богослов і педель I року Русин-Українець п. Роман Чабан до о. декана д-ра Фіялка записати трох екстернїстів. На руське прошенє відповів о. др. Фіялек: »Proszę pana, ja pana nie rozumiem«. П. Чабан повторив знова те саме, на що о. декан сказав: »Co to znaczy?« — Відтак питав п. Чабана, до якої ґімназиї ходив — до руської чи польскої — і чому не промовляє »w rozmawialnym języku«. Між тим взяв індекси, які п. Чабан приніс, і положив на столї. В часї розмови з п. Чабаном, заявляв єму свою погорду тай мірив єго очима від ніг до голови. Притім повтаряв майже за кождим реченєм п. Чабана: »Ja pana nie rozumiem«. П. Чабан мусїв *кожде* реченє *два* або *три* рази повтаряти.

Але інакше поводив ся о. др. Фіялек з одним старшим питомцем, що перше говорив з о. деканом по польски. Коли питомець сей війшов до деканальної канцеляриї, закликав о. декан: »A! ks. . . . . (імя). А був то Русин. О. декан заявив єму велику ввічливість. Сейчас оставив п. Чабана на боцї, а полагодив єго справу. Потім просив єго, щоби прочитав єму імена екстернїстів, яких індекси приніс богослов Чабан. Старший питомець се зробив, наконець відійшов — промовивши: »Laudetur«. Тодї п. Чабан полишив ся сам з о. деканом. Др. Ф. сказав, що до запису богословів першого року треба сьвідоцтва зрілости. На другий день мав п. Чабан їх принести. Але се випадало ві вторник, коли декан не урядує. П. Чабан заявив проте: »О. декан не урядують завтра!« Др. Фіялек знову не розумів. А коли п. Чабан повторяв єму то само два чи три рази безуспішно, вийшов п. Чабан з деканальної канцеляриї, сказавши: »Слава Ісусу Христу!« На то відповів о. декан: »Na wieki wieków!«

Другу пригоду мав п. Чабан трохи пізнїйше, коли приніс до деканальної канцеляриї вписові карти, що їх треба було ще в дечім доповнювати. Рівночасно віддав п. Чабан о. д-ру Фіялкови підручний катальоґ, де списав своїх товаришів по азбуцї; при тім подано місце і час уродженя, та імя батька. Все те виготовив богослов Чабан польскою азбукою, але в руско-українській мові. О. декан обурив ся на те незвичайно, аж єму руки дрожали. Говорив: »Co to jest? Tego jeszcze nie bywało. To musi być jeszcze raz napisane«. Опісля кинув катальоґ на стіл.

Третим разом пішов богослов Чабан до о. декана Фіялка за індексами з I року. Було се того дня, коли депутация наших богословів ходила до о. декана протестувати против єго згірдного поведеня з русько-українськими питомцями. Може за годину по відходї депутациї явив ся богослов Чабан у о. д-ра Фіялка. Тодї він уже розумів все. Але таки, коли польскі богослови прийшли до него, то він лишив б. Чабана, а сказав до тамтих: »A! Dlaczegoż panowie tu czekają? Proszę!« І зараз справив ся з ними як найскорше і найчемнїйше. Тодї б. Чабан також приніс був о. д-ру Фіялкови спис товаришів з I року. О. др. Ф. розгнївав ся, що він списаний на піваркуші паперу і велїв зробити иньший. Був притім і о. др. Жуковский, що казав б. Чабанови, щоби зладив і для него такий спис. На то підповів о. декан: »Ja także mówił, a »on« (то є б. Чабан) co przyniósł«, і показав той спис, який б. Чабан єму дав.

Иньшим разом остав б. Чабан сам з о. деканом в канцеляриї. Тодї о. декан сказав, що кількох екстернїстів не запише, доки не принесе ся єму сьвідоцтв їх з VIII кляси, але не сказав їх імен, а їх індекси зложив на купу і положив так, що трудно було до них дістати ся і подивити ся. Б. Чабан питав отже, котрих то екстернїстів сьвідоцтва треба залучити. О. декан сказав: »Co to znaczy „świdoctwa“, to świadectwa, a »котрих« ja nie rozumiem«. На се б. Чабан відповів: а »котрих« значить »котрих«. Потім зайшов б. Чабан за стіл, забрав згадані індекси і подивив ся на імена. О. декан не казав нїчого.

Всї ті факти доказує ся сьвідком п. Романом Чабаном, бувшим питомцем I року богословія з Жовтанець.

Чужа праса а український університет.

В 16. числї нїмецкого журнала »Neue Wiener Rundschau« (так називає ся тепер давнїйша часопись »X-Strahlen«) появила ся обєктивна, симпатична нам статя п. з. »Polen und Ruthenen«. Думаю, не від річи буде подати зміст сеї статї, а побачимо, як нам симпатизує заграничка праса в справі основаня українсько-руського університету. Ось так більше-менше написано там: »В Галичинї розклад. Поляки демонструють проти Нїмеччини, пруского гакатизму« — але дома тиснуть своїх славяньских братів в нечуваний спосіб і старають ся Русинів винародовити, в чім незмірно перевисшають пруский гакатизм«. Дальше подано, яким чином належить ся Русинам університет, як давив шовінїстичний польский сенат руске слово і письмо, як тяжко обидив руских академиків і як були приневолені всї руські академики покинути сей львівский університет.

Відтак пише »Neue Wiener Rundschau«:

»Між Русинами володїє тепер незвичайний рух. Всюди відбувають ся віча, ухвалюють ся однодушні резолюциї і т. д. Ще нїколи не були Русини такі згідні, як тепер. Всї партиї подали собі руки. Всюди збирають ся гроші на жертви польского гакатизму.

Поляки скликають також збори, протестують проти основаня руского університету у Львові і проти строгого караня Гвізненців, а рівночасно жадають острого покараня учасників на руських вічах. Проти руських урядників треба виточити — як судить Dziennik Polski — дисциплїнарне слїдство. Уся польска праса (крім »Naprzod-a« і »Monitor-a«) виступила проти основаня руского університету«...

Дальше пояснює шановний автор відношенє фаризейського »Kurjer-a lwowsk-ого« до Русинів та иньших часописий, як вони змієвою їдю хочуть настроїти увесь польский нарід проти Русинів.

В дальшім продовженю статї слїдує ось се:

»Се ясно, що без завзятої борби не прийде в Галичинї до розвязаня руского питаня. Австрийске правительство занадто приклонне Полякам, польска інтелїґенция занадто здеморалїзована і не в силї пізнати, що справедливе і слушне.

»Характеристичне, що Поляки уживають перекупної праси, аби позискати прихильність для себе. Вони знаходять нїмецкі часописи, які попирають їхню справу і через перекрученє фактів уміють обернути меч. В Австриї боронять інтересів польскої шляхти між иньшими »Wiener Allgemeine Ztg.«, в Нїмеччинї »Germania« і »Kölnische Volkszeitung«. Немило панам шляхтичам, як власне в нїмецких часописях обговорює ся польску господарку в Галичинї.

О сїм старає ся польска і польонофільска праса або зовсїм замовчати — аби перед польскими маґнатами закрити наслїдки їхної полїтики — або називає »гакатистичною інтриґою«.

»Недавно помістив п. Сембратович цїлий ряд статий в найвизначнїйших нїмецких часописях про послїдні події на львівскім університетї і про галицкі відносини. Ще нїколи ґалицка справа не викликала такого враженя, як статя руського писателя Р. Сембратовича в берлиньскій »National-Ztg.« з 6. грудня с. р. Сю статю дословно передрукували многі часописи — як »Hamburger Nachrichten«, і иньші другі (як »Münchener Allgemeine Ztg.« і ин.) подали зміст. »Kölnische Ztg. навівши статю п. С. пише 7. грудня в ступній статї »Die Polen zu Hause« ось так:

»На основі сеї статї говорив 10. грудня с. р. посол др. Саттлер довгу бесїду в нїмецкім парляментї, в якій зобразив народний і полїтичний гнет Русинів в Галичинї.

»Руським студентам наспіли з всїляких сторін привітні письма, з Парижа, Липска і ин. замітно, що і в Ціріху з'єднала ся вість богато підписів професорів і студентів з прихильними заявами для руських студентів.

»Не дасть ся заперечити, що такі справи шкодять лише пруским Полякам, а Русини не повинні позволити спокійного угнїтати себе. Вина тодї спаде на їх гнобителїв — польских володарів в Галичинї«. *В.*

Народний податок.

В нещастю народ стає великим. В нещастю він відчує потребу єдности, відчує глубоку тугу до ідеалу гаразду, свободи і справедливости і в нещастю навчить ся шанувати свої здобутки, коли доля усьміхне ся єму блеском поводженя.

Чим довше який народ боре ся, чим довше добиває ся свого самостійного розвою серед родини народів, тим довше, здає ся, буде опісля забезпечена єго культура перед всякими суспільними недугами, як лїни, розпусти, марнотравства, недостатку патріотизму і жертволюбности для загальної справи, перекупности і т. д.

Чим тяжше здобутий який народний успіх, тим дорожшим він стає для загалу, тим пильнїйше він старає ся використати сей здобуток і тому тим красший хосен він приносить народови.

Так оно буде і з нашим руско-українським університетом. День єго отвореня вже не далекий. Але ще тяжка і невсипуща борба стоїть перед тим днем всенародного нашого торжества. Мусимо всї ми причинити ся жертвою до здвигненя сьвятинї науки, коли хочемо стати учасниками заложеня єї угольного каменя.

Двояка є дорога до причиненя ся для здвигненя руского університету. Одна: се збиранє складок в народї, не задля складок самих, але задля осьвідомленя кождого, найменшого брата хотьби дитини, хотьби нуждаря, що він своїм хотьби одним сотиком причиняє ся до основаня найвисшої рускої школи, звідки рік-річно буде виходити цьвіт рускої інтелїґенциї.

А другою дорогою для пособленя справі є власна жертволюбність, є наложенє на себе народного податку для єго найвисшої, найконечнїйшої культурної потреби. Однак хто дає сам, сей вже не звільнений від обовязку, заохочувати других, осьвідомлювати як найширші верстви, а хто знов збирає складки від других, хоть найбіднїйших, сей вже з почутя простої справедливости і сам докине свою лепту до зібраної складки.

Отже се не *двояка*, а *подвійна* дорога, якою повинен іти кождий Русин до здобутя руско-українського університету. Звісно з відозви комітету, який завязав ся для заряджуваня зібраним фондом на річ академиків, що хотяй в першій лїнії узбирані гроші ідуть на підмогу академикам для покінченя студий, то мимо сего наші молодцї уважають се лише затягненєм позички у загалу, яку, прийшовши до становиска, будуть сплачувати до фонду, з якого утворить ся *капітал для постійної підмоги на наукові цїли.*

Се найтривкійші підвалини нашої сьвятинї науки, заложені в патріотичних серцях і сьвітлих умах нашої молодїжи. Тому ми не сумнїваємо ся, що як до тепер наша суспільність виявила незвичайне одушевленє і жертволюбність в справі руского університету, так і на дальше не остигне сей запал і раз піднесену справу здобутя найвисшої науки на рідній мові буде піддержувати з рівним завзятєм аж до єї щасливого здїйсненя.

На фонд академічний обовязали ся до **постійних місячних датків** на час, як довго заходить потреба, слїдуючі Вп. Добродїї по день 20. грудня 1901:

о. Николай Анастазиєвский, Сапогів	по 2	К	міс.
о. Климентий Базилевич, Воля голог.	„ 3	„	„
Іван Бриттан, Торчиновичі	„ 2	„	„

о. Іван Біржиньский, Лисятичі	по 2	К	міс.
п. Теодозий Бачиньский, Городенка	„ 5	„	„
о. Тома Березовский, Дубравка	„ 1	„	„
о. Адольф Василевский, Львів	„ 20	„	„
о. Кирило Гаморак, Стецева	„ 5	„	„
о. Іван Голейчук, Розгірче	„ 2	„	„
п. Теофиль Ґілетович, Березів по 2 до	3	„	„
о. Михаїл Ґарчиньский, Фалиш по	5	„	„
о. Еміліян Гавриш, Бібщани	„ 10	„	„
п. Кароль Давидович, Перемишляни	„ 10	„	„
о. Ґустав Дроздовский, Кійданці	„ 3	„	„
о. Ом. Дольницкий, Баворів найменше	„ 2	„	„
о. Евген Дуткевич, Устечко	„ 4	„	„
п. Северин Жуковский, Буківско	„ 40	„	„
о. Вячеслав Збудовский, Зубрець	„ 10	„	„
п. Атаназ Заячківский, Львів	„ 10	„	„
п. Емиліян Куницкий, Львів	„ 2	„	„
др. Михаїл Кочеркевич, Ярослав	„ 20	„	„
о. Келестин Кульчицкий, Підгайчики	„ 6	„	„
о. Амврозий Крушельницкий, Біла	„ 20	„	„
о. Димитрий Колодницкий, Ягольниця	„ 2	„	„
о. Теодор Ковальский, Явче	„ 2	„	„
о. Іван Кузїв, Дидьова	„ 4	„	„
о. Іляріон Лукасевич, Скоморохи	„ 4	„	„
о. Лев Левицкий, Мостиска	„ 2	„	„
п. Іван Левиньский, Львів	„ 30	„	„
п. др. Єр. Малишевский, Кульпарків	„ 10	„	„
о. Михаїл Мосора, Поручин	„ 5	„	„
о. Лев Мацуский, Яжів новий	„ 2	„	„
о. Мартин Миколайчук, Куличків	„ 4	„	„
п. Антонина Могильницка, Вишнївчик	„ 10	„	„
о. Теодор Мурович, Лолин	„ 3	„	„
о. Денис Нестайко, Чернелиця	„ 5	„	„
о. Іван Негребецкий, Залїсє	„ 10	„	„
о. Север. Наконечний, Збараж старий	„ 2	„	„
о. Іпол. Окуневский, Яворів к. Косова	„ 10	„	„
о. Клим. Панасїньский, Кульпарків	„ 10	„	„
о. Волод. Проскурницкий, Зарудці	„ 4	„	„
о. Стефан Питлик, Сїлець беньків.	„ 4	„	„
о. Лев Паап, Тулиголови на друге півроче	„ 10	„	„
о. Іван Пастернак, Вацовичі єще однор.	10	„	„
о. Павло Стучак, Тїсна по	20	„	„
о. Яків Сїнґалевич Романів	„ 2	„	„
о. Теодор Савойко, Селиска	„ 4	„	„
о. Володимир Стернюк, Пустомити	„ 4	„	„
о. Николай Селезїнка, Янчин	„ 10	„	„
п. Андрей Сороновский, Немирів	„ 2	„	„
о. Павло Скородиньский, Долина	„ 5	„	„
п. Филярет Соневицкий, Тернопіль	„ 2	„	„
о. Йосиф Смеречиньский Ворона єще	5	„	„
о. Сильвестер Стецях, Камінка Старе село через пів року по	6	„	„
о. Савин Теодорович, Раків	„ 4	„	„
о. Йоан Токар, Вишнївчик	„ 10	„	„
о. Кирило Фациєвич, Стрілиска нові	„ 4	„	„
о. Роман Чайковский, Тарнава гірна з узглядненєм студ. з »Друга«	„ 4	„	„
о. Йосиф Шуховский, Братківцї	„ 10	„	„
о. Дезидерий Щуровский, Нинїв дол.	„ 4	„	„
в. Антін Яців, Щутків	„ 1	„	„
о. Йосиф Шанковский з Чанижа	„ 2	„	„
о. Стефан Крижановский з Лїбахори	„ 2	„	„
о. Авдій Билиньский з Глушкова	„ 10	„	„
о. Онуфрій Криницкий заявив, що і на дальше не відказуєсь від посилок на ту цїль.			
о. Григорий Калимом, Ришкова Воля	„ 4	„	„
п. др. Володимир Дроздовский, Нове Село	„ 5	„	„
о. Йосиф Яросевич, Любянки нижні 10% від своєї платнї т. є.	„ 5	„	„
Вп. Йосиф Куницкий, почмайстер в Лїску	„ 2	„	„
Разом на квоту	437	К	міс.

Дякуючи всїм повисшим Впов. Добродїям, просимо о дальші декларациї.

Др. Кулачковский, В. Шухевич.

Полїтика провокациї.

Заледви розписано речинець соймової »триднївки«, зараз польскі дневники виступили були з алярмуючою вісткою про нове „гайдамацтво" Русинів. Именно донесено, немов то в руских кругах вже порішено „na złamanie karku" абстиненцию Русинів в соймі. Сю вістку подали деякі дневники в такім тонї, який в теперішний бурливий час не міг був викликати иньшого настрою, як лиш прихильного радикальній і як найрадикальнїйшій полїтицї. Не входячи на разї в се, чи абстиненция, хоть се може і радикальне средство, згодна довести до цїли та принести реальні наслїдки, хочемо представити, як до тепер має ся сеся справа. Отже передовсїм неправдивим є донесенє польских дневників, що збір мужів довіря з дня 17. с. м. ухвалив абстиненцию, бо така ухвала не запала на тім зборі. Вже по появі згаданих статий польскої праси ухвалив видїл „Народної Ради" поставити таке внесенє на з'їздї, який має відбути ся дня 26. с. м. Видїлу »Народної Ради« не належить ідентифікувати з екзекутивним Комітетом національно-демократичної партиї, який не ухвалив такого рішеня. Коли видїл »Народної Ради« виступить зі своїм внесенєм на з'їздї, і навіть коли би з'їзд ухвалив єго, то заходить ще велике питанє, чи сей з'їзд буде компетентним до такої ухвали, яка вязала би безусловно і без виїмку всїх руских послів... Отже належить скорше припустити, що так згаданий з'їзд, як і рускі посли будуть радше старати ся використати соймову трибуну до рішучого зазначеня наших потреб і упослїджень, чим дадуть загнати себе в слїпу улицю абстиненциї.

Новинки.

— **Календар**. В середу: гр.-кат. Спиридона; рим.-кат. *Рождество Христове.* — В четвер: гр.-кат. Евгения, Ореста; рим.-кат. *Стефана.*

— **До відомости молодїжи**. Повідомляє ся Товаришів, що задля зміни функціонарів в Комітетї, від дня нинїшного мають висилати:

1) всякі письма до Комітету на адресу нового секретаря Комітету: (*Дмитро Юркевич у Львові, ул. Коперника ч. 20* (*Дирекция Домен*);

2) всякі грошеві посилки так в справі сецесиї, як і для »Молодої України«, тілько на адресу нового касиєра: *Осип Шухевич, у Львові, ул. Собіщина ч. 7.* — з докладним поясненєм.

Просить ся перестерігати сего в інтересї самих Товаришів, аби посилки не блукали днями і тижнями по Галичинї за давними функціонарями.

Взиває ся дальше Товаришів, що знають з власного досьвіду які-небудь случаї пониженя або секатури нашої мови на сьвітских факультетах львівского унїверситету, щоби опис таких випадків з сего або з минулого року прислали сейчас відворотною почтою на руки згаданого в горі товариша Дмитра Юркевича, з докладним поданєм дат, сьвідків, перебігу випадку, настрою, характеристики, вражінь і т. д. — так само як се друкує ся тепер в »Руслані« і в »Дѣл-ї« що-до факультету богословского. Просить ся також вказувати товаришів, о яких звісно, що їм такі випадки лучали ся. За Комітет: *др Олекса Грабовский, Дмитро Юркевич, Осип Шухевич.*

— **Чеські студенти в Празї** заняли ся живо долею наших руско-українських академиків, що записали ся на тамошний ческий унїверситет. В тій цїли завязав ся кружок »rusinsky« і він займає ся справами наших еміґрантів.

До Праги поїхало також кількох наших кацапиків, але там стрітило їх розчарованє. Один з кацапиків хотів вписати ся в члени одного з ческих студентских товариств, але ту дістав морального копняка! Єму відповіли Чехи, що ренеґата власного (русїньского) народа они ставляють на рівнї зі знїмченим Чехом і бридять ся перекинчиками. Так поступають Чехи з московскими запроданцями з Галичини, а у нас ту дома дехто цїлує ся з ними і голубить їх!

— **Кацапске жебрацтво**. Наші московскі запроданцї вже нераз дали доказ, що у них нема нї дрібки почутя якоїсь чести. Як звісно, по сецесиї руско-українскої молодїжи з львівского унїверситету, Русини-Українцї з цїлої Галичини почали присилати датки на фонд академічної молодїжи. Кацапи не потребували журити ся своєю »русско-народною« молодїжию, бо она в числї 60 сецесіонувала з унїверситету аж в тиждень пізнїйше і то не задля етичних мотивів, але задля утилїтарних причин і під напором публичної опінїї. І що дїє ся другого дня? Львівскі москвофіли засновують свій комітет до збираня датків в »Народном Домі« і з безличною відвагою висилають двох делеґатів до руско-українського комітету в домі »Просьвіти« з жебрацкою торбою на »поддержку для русско-народної молодежи«. Аби позбути ся напрасних жебраків, комітет дає їм відчепного 500 корон з призбираних грошей.

Та на сїм не кінчить ся кацапске жебрацтво. Комітет в »Народном Домі« збирає дальше жертви на »русско-народную« молодїж, а она ще на власну руку шле жебрацкі і підлі листи до сьвящеників не лише москвофілів, але народовців. Листи звучать:

»Ваше Высокопреподобіе!

»Въ виду извѣстныхъ произшествій на львовскомъ университетѣ и послѣдовавшой затѣмъ сецессіи, рѣшились мы, **русско-народныи богословы**, продолжать свои студіи на вѣденскомъ и краковскомъ университетѣ.

»Понеже у насъ нѣтъ матеріяльныхъ поддержекъ на наше содержаніе, отзываемось къ Вашему искренно русскому чувству и просимъ жертвы для насъ собранныи присылать черезъ редакцію »Галичанина« **Что бы они однакъ не достались въ руки украинофиловъ**, умильно просимъ опредѣливать: для **русско-народныхъ богослововъ**

»Желая изъ чистого сердца благодати Всевышняго благодаримъ Васъ искренно уже заранѣе.

»За комитетъ: *Ст. Андр. Яворскій, Вл. Давидякъ, В. Гургула*".

— **Відзначенє**. П. Анатоля Вахнянина, професора академічної ґімназиї у Львові, з нагоди перенесеня на власну прозьбу в стан супочинку, цїсар надїлив титулом радника шкільного з увільненєм від такси.

— **Іменованя на почтї**. Мінїстер торговлї іменував почтових завідателїв старшими почтовими завідателями: Володисл. Керниґа в Підволочисках, Йосифа Чачка в Бучачи, Леопольда Коритовского в Самборі і почтового контрольора Ґустава Брасона у Львові.

— **Іменованє**. Цїсар іменував декана о. Івана Шиха з Сучави, почетним крилошанином гр.-кат. капітули в Станиславові.

— **Аванс** директорів і професорів середних шкіл. Мінїстерство просьвіти покінчило сегорічні працї около авансу директорів і професорів шкіл середних. При послїднім сегорічнім авансї посунено 20 директорів до VI кл. ранґи, 256 професорів до VII, а 129 до VIII кляси ранґи. Загалом авансувало 705 професорів. З сего видно, що мінїстерство просьвіти дбає про социяльне і материяльне положенє учителїв середних шкіл, та старає ся зарадити недостаткови учительского стану.

Wiener Ztg. оголошує: До VI кл. ранґи посунено д-ра Франца Ґжеґорчика, директора ґімназиї в Бережанах і шкільного радника Промислава Нєментовского, директора ґімназиї в Золочеві.

— **З'їзд делеґатів** національно-демократичної партиї відбуде ся завтра і позавтра в сали »Народного Дому« у Львові.

— **Знамениті інформациї польских дневників**. Недавно Słowo polskie а за ним Kurjer, Narodowa і т. д. подали вість про вечер св. Миколая устроєний *товариством ім. Шашкевича* на дохід *жіночої школи вправ, удержуваної Руским товариством* педаґоґічним, *при мужескій семинариї* учительскій. — Товариства ім. Шашкевича нема, жіночої школи вправ при мужескій семинариї нема, тай Руск. товариство педаґ. не удержує такої школи, а правительство. Отак то звичайно інформовані польскі дневникарі про рускі справи. Се був вечер на дохід рускої видїлової школи, удержуваної Руским товариством педаґоґічним.

— **Візитатор для американьских Русинів**. Американьска »Свобода« мостить тернисту дорогу в Америцї о. Амврозиєви Поляньскому, якого Пропаґанда іменувала візитатором для Канади. »Свобода« кепкує собі з сеї номінациї і кінчить словами: »Радуй ся, американьска Русе!«

— **„Głębokie uczucie wstydu"** — пише Dziennik polski — »мусить викликати в кождім Поляку вість, що ґраф Роман Потоцкий (дїдич на Ланцуґї), один з найбогатших австрийских шпортсменів, програв в джокей-клюбі, в бакарата, три мілїони двіста тисячів корон, з чого два мілїони виграв угорский шпортовець Нікляс Шемере«. Дальше Dz. p. ганьбить досадними словами ґр. Романа Потоцкого за сей поступок в хвилї, коли сотки найбіднїйших відривають собі з уст, аби охоронити від загибели жертви пруских переслїдувань — і кінчить словами: »Zaiste, srom i hańba«. — Подаємо се яко доповненє вчерашного нашого донесеня про »файного пана«.

— **За шницлї з кіньскої падлини**, якими станиславівский різник Баль годував вояків, засуджено Баля на два місяцї вязницї і на 200 К гривни, а єго спільника Розінера з Лисьця на місяць вязницї.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Дня 7. грудня с. р. отворено в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. в Пільзнї шлях зелїзничий Шенвер-Локет зі стациєю Слявков-Горнї, перестанком Порцелянфабрік і перестанком і ладівнею Локет-Товарна для прилюдного ужитку. Стацию Слявков-Горнї уряджено для загального руху, перестанок Порцелянфабрік для руху особового і пакункового а перестанок і ладівню Локет-Товарна для руху особового і для товарів в цїловозових наборах. Товарів вибухових не можна перевозити.

— **Дрібні вісти**. Громадска рада в Грималові надала судовому радникови п. Антонови Нївелїньскому почетне горожаньство. — У Львові завя-

зало ся товариство правительственних помічників канцелярийних, диєтарів і калькулянтів. — Краєвий виділ іменував д-ра Володимира Пайончковского директором загального шпиталя в Сяноку.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаімн. кредиту »Дністер« ч. 1800.** на фонд академічної молодіжи вплинули дня 21. грудня 1901. дальші жертви: п. Ів. Біликовский Львів 6 К, о. Ів. Чапельский Львів 30 К, складка від адміністрациї »Діла« 482 К 57 с., о. І. Порайко Станиславів від п. С. Стеблецкого 5 К, о. Кархута 2 К, п. Ґілєвича 2 К, разом 9 К, о. Ів. Литиньский Чуква 10 К, др. І. Струтиньский Лїско від прихильного Поляка 10 К, п. Мария Виханьска Золочів 20 К, о. Із. Ганкевич Устє еписк. від себе 4 К, п. Гницкий 3 К, п. Іванів 2 К, парохіяне з Устя еписк. 6 К, разом 15 К, п. А. Підляшецка Гладишів 3 К, о. І. Кордисевич Устуля 6 К, о. І. Тимцюрак Дашава від себе 20 К, від громади Дашава 10 К, Крамниця Читальні 10 К, разом 40 К, о. Василькевич Лужок гірний 5 К, о. А. Ґовда Угнів 4 К, о. Кобриньский Раковець 13 К, о. І. Гомза Молодич 10 К, гр.-кат. Уряд парох. в Радоцині 5 К, п. І. Тиміньский Грибів 6 К, п. Боднарский і А. Турко, Горлиці 14 К, о. А. Руденьский Ягольниця від себе 5 К, А. Б. 1 К, Н. С. 1 К, п. Р. О. 1 К, разом 8 К, о. Н. Грегорович Язловець 10 К. п. Ю. Калужняцкий Дубецко 10 К, п. Дм. Денько Бурштин: п. Б. Лїтиньский 5 К, І. Телїховский 2 К, п. С. Крайківский 1 К, Д. Денько 4 К. др. Рурберґ адвокат 4 К, др. Доґілєвский деп. адв. 2 К, С. Луковский 1 К, Ґолоґурский 2 К, разом 21 К, о. В. Гарух Грабова 4 К, п. Ольга Абрагамовска Куропатники 5 К, о. Волод. Підсоньский, Белзець, від себе 10 К, п. Соф. Підсоньский 2 К, парохіяне Белзня 3 К, разом 15 К, Ю. Проскурницкий Устє н. Прут. від о. Боднарука і К. Онищука 20 К, п. Н. Крайчик, Липовець від себе 4 К, Брацтво церковне в Липівци 4 К, Н. Н. 4 К, разом 12 К, о. А. Балицкий Черемхів 10 К, п. І. і М. Зазуляк Рожиска 10 К. о. Ал. Танчаковский складки селян з Дунаєва і Поточан 16 К, 46 с., п. Д. Помощук господар Івачів дол. 2 К, о. Е. Яросевич Хащованє 4 К, п. Текля Сембратович Пациків 20 К, о. С. Борис Хлиплї 4 К, о. І. Отто Лишня 10 К, п. В. Винявска Станимир 2 К, о. Г. Каргут Підгайчики 2 К, пп. О. і В. Котисівні Телешниця 10 К, о. М. Струміньский Скварява 5 К, о. М. Онишкевич Коростовичі від себе 20 К, п. Ол. Драґун Коростовичі 1 К, п. А. Крильска 1 К, п. Гр. Гаврилишин Стасева воля 1 К, п. Ол. Андрухів Коростовичі 80 с., парохіяне Коростович і Стасевої волї 16 К 20 с., разом 40 К, о. С, Дністряньский, Речигів 10 К, др. Лук. Лїтиньский Перемишль 50 К, п. М. Мойсеович нотар Залїзці 30 К, п. А. Пастушенько Ряшів зі складок 12 К 90 с., п. Т. Завідовска Станиславів, складку Русинок учительскої семинариї 11 К 20 с., Мария Каранович складку на Николаївских вечерницях Станиславів 32 К, 14 с., разом 1.075 К 27 с. — З переносу 21.233 К 08 с. З попередними зложено до дня 21. с. м. 22.308 К 35 с.

Телеґрами.

Льондон, 24. грудня. Кітшенер доносить, що на передну сторожу полковника Даманта напав відділ Бурів в силї 800 люда і вирізав всїх Англичан.

Льондон, 24. грудня. Арґентина просила анґлїйске правительство о посередництво в війнї з Чілє.

Відень, 24. грудня. Президент мінїстрів др. Кербер був вчера у цїсара на довшій авдиєнциї.

Москва, 24. грудня. Перед тутешним нїмецким консулятом прийшло оноді до демонстраций, причім зірвано з брами нїмецкого орла.

Лекциї або писарки шукаю денебудь зараз. — Стефан М. студ. II р. прав. Львів, Траугута 17А, I поверх. — — — —

В КАНАДУ

як і до всїх других заморских земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:
B. KARLSBERG
HAMBURG, Brandstwiete 36.
Поки хто шифкарту купить, нехай зрівнає мої цїни з цїнами аґентів корабельних. 1—10

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селї

ціна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

ціна 30 сот.

оповіданя з житя Словінців в перекладї І. Кузїва

нехай як найскорше замовить сї дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропигійскій Книгарни ул. Руска у Львові.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від I-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
	2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
	2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
	1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·40	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	2·31		
	12·15	9·40	з Чернівців, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	» на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова. Підвисокого, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	8·30	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	2·55		
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	„ » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	2·40	10·25	до Чернівців,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	» » дв. Підза[illegible]
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красінских ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Небувала, сензацийна проґрама!

від 16. до 31. грудня 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **15 медведів, 4 пси, 1 кінь.** Найбільша тресура сьвіта. 2) **Дружина Hadji, Mohamed,** 6 Арабів в невидимих продукциях. 3) **Орлеаньска дївиця,** найгарнїйший і найбільший образ (триває 15 мінут) американьского біоскопу. 4) **Brothers Ceado,** американьскі ґімнастики на рухомій драбинї. 5) **Орхестра і реклямоґраф.** 6) **Lerette** зі своїм »мармурним псом Бен«, пластичні постаті. 7) **Maryvan Dyk,** американьска артистка в стрілянню. 8) **The two Paulis,** шпортовий акт на площи Lawn-Tennis. 9) **Les Donvells,** інструментальні віртуози. 10) **Iza Fanchon,** субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятниці **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
— — — — — — яко гарна прикраса комнат і
Картини: **Верещаґіна, Шевченко в домовинї і Сластьона, Шевченкова могила.** — — — — — — —
Можна дістати через адміністрацию „Руслана“ з пересилкою за *1 кор. 60 сот.*

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского